

Consiliul European

Bruxelles, 1 februarie 2024
(OR. en)

EUCO 2/24

CO EUR 2
CONCL 1

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Delegațiile
Subiect:	Reuniunea extraordinară a Consiliului European (1 februarie 2024) – Concluzii

În continuare, se pun la dispoziția delegațiilor concluziile adoptate de Consiliul European în cadrul reuniunii sus-menționate.

Consiliul European a adus un omagiu fostului președinte al Comisiei, Jacques Delors, care a încetat din viață la 27 decembrie 2023. Acesta a fost o forță motrice a proiectului european și a jucat un rol esențial în construirea Uniunii Europene așa cum o cunoaștem astăzi.

*

* *

CADRUL FINANCIAR MULTIANUAL 2021-2027

Consiliul European a ajuns la un acord cu privire la revizuirea cadrului financiar multianual (CFM) 2021-2027, astfel cum este prezentat în continuare. Toate cifrele, cu excepția cazului în care se specifică altfel, sunt exprimate în prețuri curente.

Sprijin pentru Ucraina

1. Consiliul European subliniază necesitatea de a asigura, împreună cu partenerii, un sprijin financiar stabil, previzibil și durabil pentru Ucraina pentru perioada 2024-2027. Pentru a contribui la redresarea, reconstrucția și modernizarea țării și pentru a favoriza coeziunea socială și integrarea progresivă în Uniune, în perspectiva unei posibile aderări viitoare la Uniune, va fi instituit un Mecanism pentru Ucraina pentru perioada 2024-2027.
2. Pentru perioada 2024-2027, suma resurselor globale puse la dispoziție din cadrul mecanismului nu va depăși 50 de miliarde EUR, din care:
 - i) 33 de miliarde EUR sub forma unor împrumuturi garantate prin prelungirea până în 2027 a garanției existente de la bugetul Uniunii, peste plafoane, pentru asistența financiară în favoarea Ucrainei disponibilă până la sfârșitul anului 2027;
 - ii) 17 miliarde EUR sub formă de sprijin nerambursabil, în cadrul unui nou instrument tematic, Rezerva pentru Ucraina, instituit peste plafoanele CFM 2021-2027. Ar putea fi generate venituri potențiale în temeiul actelor juridice relevante ale Uniunii, în ceea ce privește utilizarea veniturilor excepționale care sunt deținute de entități private și care provin direct din activele blocate ale Băncii Centrale a Rusiei.

3. Pentru a optimiza utilizarea cuantumurilor disponibile, creditele de angajament și de plată neutilizate în cadrul acestui instrument vor fi reportate automat în anul următor. Mai întâi se va utiliza partea din cuantumul anual provenită din anul precedent.
4. Consiliul European subliniază necesitatea de a încuraja asumarea de către Ucraina a eforturilor sale de redresare și reconstrucție prin intermediul unui plan care urmează să fie pregătit de guvernul ucrainean și care va stabili agenda de reforme și de investiții a Ucrainei pe calea sa în direcția aderării la UE. Chiar înainte de adoptarea planului, va fi puternic încurajată participarea cea mai largă cu putință a donatorilor din afara Uniunii Europene la efortul general de redresare și reconstrucție a Ucrainei.
5. O condiție prealabilă pentru acordarea de sprijin pentru Ucraina în cadrul mecanismului este ca Ucraina să continue să promoveze și să respecte mecanisme democratice efective, inclusiv un sistem parlamentar pluripartit și statul de drept, și să garanteze respectarea drepturilor omului, inclusiv a drepturilor persoanelor care aparțin minorităților. La punerea în aplicare a mecanismului, Comisia și Ucraina iau toate măsurile adecvate pentru a proteja interesele financiare ale Uniunii, în special în ceea ce privește prevenirea, depistarea și corectarea fraudei, a corupției, a conflictelor de interese și a neregulilor.
6. Consiliul va juca un rol-cheie în guvernarea Mecanismului pentru Ucraina. În acest sens, se va adopta cu majoritate calificată o decizie de punere în aplicare a Consiliului în ceea ce privește adoptarea și modificarea Planului pentru Ucraina și aprobarea și suspendarea plăților pe baza evaluărilor și propunerilor relevante ale Comisiei.
7. Pe baza raportului anual al Comisiei privind punerea în aplicare a Mecanismului pentru Ucraina, Consiliul European va organiza în fiecare an o dezbatere cu privire la punerea în aplicare a mecanismului, cu scopul de a oferi orientări. În cazul în care va fi necesar, peste doi ani, Consiliul European va invita Comisia să prezinte o propunere de revizuire în contextul noului CFM.

Rubricile 4 și 6 – Migrația și Dimensiunea externă

8. Migrația este o provocare europeană care necesită un răspuns la nivel european.
9. Cu scopul de a prevedea o finanțare suficientă pentru a sprijini statele membre în gestionarea provocărilor și nevoilor urgente legate de migrație și de gestionarea frontierelor atât în statele membre din prima linie, cât și în statele afectate de războaiele din Ucraina și Orientul Mijlociu, și pentru punerea în aplicare a noului pact privind migrația și azilul, după ce va fi adoptat, cu includerea noilor proceduri la frontieră, rubrica 4 va fi consolidată cu 2 miliarde EUR.
10. Consiliul European amintește posibilitatea de a utiliza fondurile politicii de coeziune pentru abordarea provocărilor și nevoilor în domeniul migrației. În acest scop, invită Comisia să sprijine statele membre în exploatarea acestei posibilități.
11. Pentru a permite Uniunii să furnizeze sprijinul necesar în contextul unei tensiuni geopolitice extraordinare, prioritățile de la rubrica 6 vor fi consolidate cu 7,6 miliarde EUR. Acest lucru va contribui la menținerea unei cooperări eficiente cu țările terțe în materie de migrație, care include sprijinul pentru refugiații sirieni din Turcia și din regiune, precum și la continuarea acțiunilor întreprinse anterior prin intermediul Fondului fiduciar pentru Africa al UE. Acesta va contribui, de asemenea, la sprijinirea Balcanilor de Vest, a vecinătății sudice și a Africii, inclusiv a parteneriatelor și a finanțării referitoare la rutele de migrație. Ar trebui asigurată o finanțare suficientă pentru Rezerva IVCDCI.

Platforma „Tehnologii strategice pentru Europa” (STEP)

12. Uniunea Europeană trebuie să își asigure suveranitatea și competitivitatea în sectoarele strategice prin consolidarea rezilienței și productivității sale, prin mobilizarea finanțării, prin reducerea dependențelor sale strategice, prin investiții în competențele viitorului și prin adaptarea bazei sale economice, industriale și tehnologice la tranziția verde și la cea digitală, garantând coeziunea și condițiile de concurență echitabile pe piața unică. Consiliul European salută mobilizarea instrumentelor de finanțare existente ale UE în scopul implementării rapide a sprijinului financiar pentru investițiile în tehnologiile critice.

În acest scop, va fi facilitată utilizarea fondurilor disponibile și vor fi create sinergii între instrumentele de finanțare în vederea intensificării sprijinului pentru tehnologiile critice. În acest sens, pentru prioritățile STEP din perioada de programare 2021-2027, se va aplica o rată de cofinanțare de 100 % și o prefinanțare de 30 %.

13. Pentru a stimula capacitatea de investiții în domeniul apărării, un quantum suplimentar de 1,5 miliarde EUR va fi alocat Fondului european de apărare (FEA) în cadrul rubricii 5.
14. În final, pentru a reduce presiunea administrativă asupra statelor membre astfel încât acestea să poată să efectueze o reprogramare orientată către atingerea obiectivelor STEP și să asigure închiderea ordonată a programelor, termenul pentru transmiterea cererii finale de plată intermediară și a documentelor conexe pentru perioada de programare 2014-2020 ar trebui prelungit cu 12 luni, aplicându-se o rată de cofinanțare de 100 % cheltuielilor declarate în ultimul exercițiu financiar.

Plățile dobânzilor aferente Next Generation EU

15. Pentru a îndeplini obligația juridică a Uniunii de a acoperi în timp util și integral plățile dobânzilor aferente NGEU, în vederea completării, dacă este necesar, a dispozițiilor actuale de la rubrica 2b), următorul mecanism în cascadă va asigura disponibilitatea quantumurilor necesare pentru achitarea costurilor plăților aferente dobânzilor și cupoanelor datorate.

16. Etapa 1: linia bugetară a EURI existentă de la rubrica 2b) din bugetul anual va fi utilizată integral.

Etapa 2: în cazul în care costul plăților dobânzilor aferente NGEU nu poate fi acoperit de la linia bugetară existentă a EURI de la rubrica 2b), se va solicita o finanțare în cadrul procedurii bugetare anuale pentru a acoperi o parte substanțială a cuantumurilor necesare, în măsura posibilului, în vederea mobilizării unui quantum echivalent cu aproximativ 50 % din depășirile de costuri ale plăților dobânzilor aferente NGEU ca valoare de referință. În acest scop, se vor valorifica marja creată de execuția bugetară a programelor și de restabilirea priorităților, precum și instrumentele speciale netematice (Instrumentul de flexibilitate și Instrumentul de marjă unic), în conformitate cu normele sectoriale aplicabile și cu alte obligații legale, ținând seama de priorități și de o gestiune bugetară prudentă. Pachetele financiare naționale ale statelor membre care au făcut obiectul unor angajamente juridice, în special cele din cadrul PAC și al politicii de coeziune, nu vor fi afectate de realocările și restabilirea priorităților menționate la prezentul punct.

Etapa 3: va fi introdus un nou instrument peste plafoanele din CFM. Acest instrument va fi excepțional și se va limita la abordarea situației în care operațiunile de împrumut pentru NGEU sunt încă în desfășurare în condiții de piață aflate în evoluție.

Acest instrument va fi mobilizat numai dacă este necesară o finanțare suplimentară după etapele 1 și 2. În fiecare an, un quantum de până la echivalentul quantumului dezangajărilor din anii anteriori din programele Uniunii, care nu sunt reportate în temeiul altor acte legislative specifice aplicabile, va fi mobilizat mai întâi de acest instrument. Dezangajările de credite care corespund veniturilor alocate externe nu vor fi luate în considerare pentru mobilizarea instrumentului.

În situația neașteptată în care o depășire rămâne neacoperită, Comisia va propune mobilizarea de credite suplimentare prin intermediul instrumentului ca mecanism de sprijin.

17. În contextul procedurii bugetare anuale, Consiliul va evalua, înainte de a-și adopta poziția cu privire la bugetul anual, dacă soluția de finanțare pentru costurile plăților dobânzilor aferente NGEU în conformitate cu etapele 1-3 și, dacă este cazul, mobilizarea mecanismului de sprijin, sunt adecvate.

În cazul în care Consiliul consideră că mobilizarea mecanismului de sprijin nu este adecvată, acesta va invita Comisia să își reevalueze propunerea cu scopul de a majora cuantumul mobilizat în cadrul procedurii bugetare anuale. Consiliul va acorda o atenție deosebită nivelului dezangajărilor mobilizate în etapa 3 în cazul în care acest nivel ar ajunge la 5 miliarde EUR într-un an sau ar depăși 15 miliarde EUR cumulativ în perioada 2025-2027.

18. În cazul în care, în mod excepțional, unul sau mai multe state membre consideră că există motive serioase de îngrijorare cu privire la mobilizarea mecanismului de sprijin, acestea pot solicita președintelui Consiliului European să supună această chestiune atenției următorului Consiliu European.
19. Noul instrument are un caracter excepțional și se limitează la durata actualului CFM. Acesta nu aduce atingere următorului CFM.
20. Consiliul European amintește angajamentul asumat în temeiul tratatelor de a se asigura disponibilitatea mijloacelor financiare care permit Uniunii să își îndeplinească obligațiile juridice față de terți.
21. Plafonul pentru cuantumul global al Instrumentului de flexibilitate va fi majorat cu 2 miliarde EUR.

Instrumente speciale

Rezerva pentru solidaritate și ajutoare de urgență

22. Cuantumul maxim al Rezervei pentru solidaritate și ajutoare de urgență (SEAR) va fi majorat cu 1,5 miliarde EUR.

23. Având în vedere dezastrele naturale care au avut loc pe teritoriul european și dezastrele naturale și crizele umanitare din țările terțe și pentru a evita existența unor priorități concurente, Rezerva pentru solidaritate și ajutoare de urgență (SEAR) existentă ar trebui să fie scindată în două instrumente separate, după cum urmează:
- i) Rezerva pentru solidaritate europeană va dispune de un quantum de 800 de milioane EUR pe an majorat cu 216 milioane EUR pe an (la prețurile din 2018) pentru asistența acordată ca răspuns la situațiile de urgență care fac obiectul Fondului de solidaritate al Uniunii Europene;
 - ii) Rezerva pentru ajutoare de urgență va dispune de un quantum de 400 de milioane EUR pe an, majorat cu 108 milioane EUR pe an (la prețurile din 2018) pentru răspunsul rapid la nevoi de urgență specifice din Uniune sau din țări terțe.
24. Quantumurile anuale neutilizate pentru Rezerva pentru solidaritate europeană și pentru Rezerva pentru ajutoare de urgență care urmează să se anuleze în conformitate cu normele în vigoare vor fi puse la dispoziție pentru a fi utilizate în cadrul Instrumentului de flexibilitate în anul următor.

Noi resurse proprii

25. Astfel cum s-a convenit în 2020, Uniunea va continua să depună eforturi în vederea introducerii de noi resurse proprii. Veniturile provenite din noile resurse proprii introduse după 2023 vor fi utilizate pentru rambursarea anticipată a împrumuturilor aferente NGEU.

Impactul asupra plăților

26. Pentru a asigura un nivel adecvat al creditelor de plată care să corespundă nivelului majorat al creditelor de angajament, plafonul global al creditelor de plată din cadrul Instrumentului de marjă unic va fi reținut, dar ajustat prin transferarea plafonului necesar din 2025 pentru a permite Uniunii să acopere nevoile preconizate în 2026.

Elemente care reduc impactul asupra bugetelor naționale

27. Consiliul European subliniază provocările bugetare cu care se confruntă Uniunea și statele membre în contextul unor crize repetate, al turbulențelor geopolitice și al incertitudinii.
28. Prin urmare, prioritățile identificate în cadrul actualei revizuirii la jumătatea perioadei vor fi finanțate parțial după cum urmează:
29. un quantum de 10,6 miliarde EUR va fi realocat priorităților menționate anterior, fără a se submina nicio prioritate politică din actualul CFM:
 - a) 4,5 miliarde EUR, din care 2,6 miliarde EUR provenite din reutilizarea dezangajărilor din cadrul IVCDCI și IPA și 1,9 miliarde EUR eliberate din IVCDCI ca urmare a includerii în Mecanismul pentru Ucraina a costului sprijinului financiar pentru Ucraina asupra căruia s-a decis în 2022, vor sprijini noile priorități finanțate prin aceste programe;
 - b) 2,1 miliarde EUR vor fi realocate din programul Orizont Europa pentru perioada 2021-2027 și vor fi utilizate în beneficiul programelor identificate în cadrul actualei revizuirii la jumătatea perioadei;
 - c) 0,6 miliarde EUR vor fi realocate din Rezerva de ajustare la Brexit;
 - d) quantumul anual pentru Fondul european de ajustare la globalizare va fi redus la 30 de milioane EUR (la prețurile din 2018) începând din 2024, ceea ce va duce la economii globale de 1,3 miliarde EUR în perioada 2021-2027, inclusiv quantumurile anulate în perioada 2021-2023;
 - e) 1,1 miliarde EUR vor fi realocate din componentele de gestiune directă ale PAC și ale fondurilor de coeziune, fără a aduce atingere viitorului CFM. Nu vor fi afectate pachetele financiare naționale ale statelor membre;
 - f) 1 miliard EUR va fi realocat din Programul „UE pentru sănătate”.

Rezumat

30. Consiliul European convine asupra consolidării noilor priorități cu 64,6 miliarde EUR (din care 33 de miliarde EUR în împrumuturi și 10,6 miliarde EUR în realocări), după cum urmează:

+	<i>50 de miliarde EUR pentru Ucraina (granturi în valoare de 17 miliarde EUR și împrumuturi în valoare de 33 de miliarde EUR)</i>
+	<i>2 miliarde EUR pentru Migrație și gestionarea frontierelor (rubrica 4)</i>
+	<i>7,6 miliarde EUR pentru Vecinătate și întreaga lume (rubrica 6)</i>
+	<i>1,5 miliarde EUR pentru Fondul european de apărare în cadrul noului instrument STEP (platforma „Tehnologii strategice pentru Europa”)</i>
+	<i>2 miliarde EUR pentru Instrumentul de flexibilitate</i>
+	<i>1,5 miliarde EUR pentru Rezerva pentru solidaritate și ajutoare</i>

Tabelul 1

cuantumul exprimate în miliarde EUR

Revizuire la jumătatea perioadei în funcție de priorități		
	PRIORITĂȚI	PCE 4
Ucraina	Granturi și provizionare	17,0
	Împrumuturi	33,0
	Total Ucraina	50,0
Migrație/ provocări externe	Rubrica 4	
	Fondul pentru azil, migrație și integrare (FAMI)	0,8
	Managementul frontierelor și vize (IMFV)	1,0
	Agencia Uniunii Europene pentru Azil	0,2
	Total rubrica 4	2,0
	Rubrica 6*	
	Refugiații sirieni (Siria, Iordania, Liban)	1,6
	Refugiații sirieni (Turcia)	2,0
	Vecinătatea sudică	2,0
	Balkanii de Vest	2,0
	Total rubrica 6	7,6
	Total Migrație și dimensiunea externă	9,6
STEP	Fondul pentru inovare	
	InvestEU	
	Consiliul European pentru Inovare în cadrul programului	
	Orizont Europa	
	Fondul european de apărare	1,5
Total STEP		1,5
Costuri de finanțare a NGEU - mecanism în cascadă		0,0
Administrare		
Instrumentul de flexibilitate		2,0
Rezerva pentru solidaritate și ajutoare de urgență (SEAR)		1,5
TOTAL GRANTURI		31,6
TOTAL ÎMPRUMUTURI		33,0
TOTAL PRIORITĂȚI		64,6
REALOCĂRI		
	Plăți de dobânzi din bugetele naționale (AMF+)	0,0
	Realocări în cadrul rubricii 4	0,0
	Realocări în cadrul rubricii 6	4,5
	Fondul european de ajustare la globalizare pentru lucrătorii	1,3
	Realocări din programul Orizont Europa	2,1
	Rezerva de ajustare la Brexit	0,6
	Coeziune/PAC - programe gestionate la nivel central	1,1
	Realocări de la rubrica 2 – Programul „UE pentru sănătate”	1,0
	TOTAL REALOCĂRI	10,6
TOTAL FONDURI NOI		21,0

* Astfel cum se menționează la punctul 10 din documentul 23/23.

*

* *

UCRAINA

31. Consiliul European amintește concluziile sale anterioare și reafirmă angajamentul de neclintit al Uniunii Europene de a continua să furnizeze un important sprijin politic, financiar, economic, umanitar, militar și diplomatic Ucrainei și poporului ucrainean atât timp cât va fi nevoie.
32. Consiliul European reafirmă hotărârea Uniunii Europene și a statelor membre de a continua să acorde sprijin militar prompt, previzibil și durabil Ucrainei, mai ales prin intermediul Instrumentului european pentru pace și al misiunii de asistență militară a UE, precum și al asistenței bilaterale directe furnizate de state membre, în conformitate cu nevoile Ucrainei. Consiliul European va continua să monitorizeze această chestiune.
33. Consiliul European a examinat lucrările din cadrul Consiliului privind sprijinul militar pentru Ucraina în cadrul Instrumentului european pentru pace și creșterea propusă a plafonului financiar global al acestuia. Consiliul European invită Consiliul să ajungă la un acord până la începutul lunii martie 2024 în ceea ce privește modificarea Deciziei (PESC) 2021/509 a Consiliului pe baza propunerii Înaltului Reprezentant privind crearea unui Fond de asistență pentru Ucraina și a principalelor modalități propuse, luând în considerare propunerile statelor membre.
34. Consiliul European reiterează, de asemenea, necesitatea urgentă de a accelera livrarea de rachete și muniții, în special având în vedere angajamentul de a furniza Ucrainei un milion de muniții de artilerie. Acesta salută progresele înregistrate și invită statele membre să analizeze toate opțiunile pentru a răspunde nevoilor Ucrainei și să accelereze eforturile în acest sens, inclusiv continuarea donațiilor de stocuri, redirecționarea comenzilor existente și efectuarea noilor comenzi necesare, ceea ce va contribui la creșterea capacității de producție a industriei europene.
35. Sprijinul militar și angajamentele în materie de securitate vor fi asigurate cu respectarea deplină a politicii de securitate și apărare a anumitor state membre și ținând seama de interesele de securitate și apărare ale tuturor statelor membre.

36. Consiliul European va reveni asupra chestiunii securității și apărării, inclusiv asupra necesității Europei de a-și spori gradul general de pregătire pentru apărare și de a-și consolida și mai mult baza tehnologică și industrială de apărare, în cadrul următoarei sale reuniuni din martie 2024, cu scopul de a conveni asupra unor măsuri suplimentare pentru a face industria de apărare europeană mai rezilientă, mai inovatoare și mai competitivă.
37. Consiliul European salută acordul la care s-a ajuns cu privire la Decizia Consiliului și la Regulamentul Consiliului privind veniturile excepționale deținute de entități private și provenite direct din activele blocate ale Rusiei, destinate sprijinirii Ucrainei.

ORIENTUL MIJLOCIU

38. Consiliul European a discutat despre cele mai recente evoluții din Orientul Mijlociu.

*

* *

39. Consiliul European amintește concluziile sale din decembrie 2020 referitoare la aplicarea mecanismului de condiționalitate.
40. Consiliul European a discutat despre provocările din sectorul agricol și despre preocupările exprimate de fermieri. Amintind rolul esențial al politicii agricole comune, Consiliul European invită Consiliul și Comisia să continue lucrările după cum va fi necesar. Consiliul European va continua să monitorizeze situația.